

Gastrokirurger gir full gass i nord

AKTUELT I FORENINGEN

STIG KRINGEN

stig.kringen@legeforeningen.no
Kommunikasjonsavdelingen

Ved Hammerfest sykehus har de lenge hatt gode resultater på behandling av tarmkreft. I januar 2025 flytter de etter planen inn i nytt sykehusbygg. Med nye fasiliteter og operasjonsstuer er forutsetningene på plass for å fortsette med de gode resultatene i Finnmark.

GODT TEAM: Uwe Agledahl og Christer Johansen på operasjonssalen i dagens sykehus. De har blitt lovet tredimensjonalt laparoskopistyr på operasjonsstua om kort tid. Foto: Stig Kringen

– På vår avdeling har vi gjennom mange år arbeidet systematisk med pasientene og har god oversikt. Vi opererer pasienter fra hele Finnmark. Pasientene utredes ved Kirkenes sykehus, Klinikk Alta eller Sámi klinihkka som

henviser til oss. Vi opererer ikke de aller sykeste, men sender dem til Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN). Således bør vi kanskje ha gode resultater på behandling av tarmkreft. Det er gledelig å se at vi lykkes, forteller Uwe Agledahl.

Han er overlege og leder for kirurgisk og ortopedisk avdeling på Hammerfest sykehus.

Agledahl opplyser at hans avdeling deltar i tverrfaglige videomøter med UNN Tromsø en gang i uka. På møtet medvirker også kirurgisk avdeling ved UNN Harstad. Begge sykehus presenterer og diskuterer pasienter med gastrokirurgisk avdeling ved UNN Tromsø. På veien mot en vellykket operasjon er mange i sving. Både røntgenlegene og patologen i Tromsø er involvert. Etter å ha besluttet hva som skal skje med pasientene, prioriteres de til operasjon ved de respektive sykehusene.

Oppløftende resultater

Tarmkreft er den vanligste kreftformen i Norge, og er et samlebegrep for kreft i tykktarm, tynntarm og endetarm. Tilstanden skyldes en ondartet svulst i tarmen, og som regel behandler legene sykdommen med kirurgi.

Kreftregisteret rapporterer hvert år om resultater og forbedringstiltak knyttet til tykk- og endetarmskreft. I rapporten for 2022 fremgår det at andelen som opereres med kikkhullskirurgi på nasjonalt nivå skal være minst 60 prosent. Hammerfest sykehus oppnådde 91,7 prosent i 2022. Rapporten konkluderer med at dødelighet 100 dager etter elektiv operasjon av tykktarmskreft bør være lavere enn tre prosent. Ved Hammerfest sykehus er den på 1,0 prosent. Andelen relativ overlevelse for pasienter fem år etter diagnose bør være høyere enn 68 prosent. Ved Hammerfest er andelen 73,5 prosent.

Legene i Hammerfest behandler en del pasienter som røyker. Tall fra Helsedirektoratet viser at høyeste andel som røyker daglig finner man i Finnmark med 12 prosent (for perioden 2019–2023). Røyking øker risikoen for tykktarmskreft hos begge kjønn.

To hovedoperatører

Siden kikkhullskirurgien ble etablert som metode ved sykehuset i 2016, har avdelingen til Agledahl hatt stabil bemanning. De to gastrokirurgene Christer Johansen og Bernt Erik Engebretsen, er ofte begge med på samtlige operasjoner av tarmkreft ved sykehuset.

– Det går veldig bra, og vi har funnet en oppskrift som passer for oss. Vi har retningslinjer som vi følger og vi arbeider etter ERAS-prinsippene. Dette innebærer at narkose, smertelindring, matinntak og aktivitet er satt sammen i et system der målet er å øke kvaliteten på hele behandlingen. På denne måten kommer pasienten seg raskere etter operasjonen. Vi opererer mange eldre og komorbide pasienter, forteller Johansen.

– Når vi står på operasjonsstua skjønner vi hva det neste steget i operasjonen er. Samarbeidet med andre sykehus i Finnmark og UNN Tromsø fungerer utmerket. Samspillet med sykepleierne går også strålende. Det flyter veldig bra, supplerer Bernt Erik Engebretsen.

Et godt kompaniskap med anestesileger, anesthesi- og operasjonssykepleierne er essensielt for gastrokirurgene. De har en felles intensiv/oppvåking på sykehuset, noe som innebærer at pasientene alltid ligger natta over. Dette er en rutine sykehuset har og som fungerer bra.

– Sykepleierne er veldig flinke til å få pasientene ut av senga for å mobilisere. Det er viktig for å unngå komplikasjoner, forklarer Engebretsen.

På sykehuset har de også en onkolog. Hun samarbeider tett med UNN Tromsø.

Drømmer om robot i nytt bygg

Innflytting i nytt sykehus som står klart ved Rossmolla i Hammerfest nærmer seg for gastrokirurgene. Hvordan skal avdelingen opprettholde resultatene i nytt bygg? Er det slik at enkelte rutiner har satt seg i dagens lokaler?

– Det kan hende vi må få på plass nye rutiner. Vi er positive til det nye sykehuset, men det blir magrere med kontorfasiliteter for helsepersonell. I dag har vi kontorer i nærheten av hverandre. Vi er spent på hvordan det blir å jobbe i det nye bygget, sier Agledahl.

– Det blir romslige og fine operasjonsstuer, men vi ønsker oss virkelig en robot til det nye sykehuset, skyter Johansen inn.

Robotassistert kirurgi er det neste skrittet for Finnmarksykehuset. Det er en stor økonomisk investering for Helse Nord.

– Nå har vi jo gode resultater uten robot, men det er robot som tvinger seg fram og som kommer stadig flere steder, forklarer Agledahl.

Fikk fagpris

Kirurgisk avdeling ved Hammerfest sykehus ble i 2022 tildelt Finnmarkssykehusets fagpris.

– Vi er veldig stolte over det og følger den gode trenden etter at vi fikk prisen. Prisen motiverer til å fortsette det arbeidet vi gjør, sier Johansen.

Trioen tilføyer at det også er inspirerende at folk utenfor fylket legger merke til resultatene. Gastrokirurgene samarbeider tett med UNN Tromsø. Ettersom alle tre har røtter fra utdannelsen sin fra Tromsø og sykehuset der, er det ekstra stas.

– *Får dere henvisninger fra andre helseregioner nå?*

– Vi har avlastet UNN med litt kolonkirurgi. Vi er åpen for å ta imot flere gjestepasienter.

Hvordan skal sykehus i periferien klare å rekruttere og holde på spesialister? Dette er et spørsmål som ofte er oppe i den norske helsedebatten.

Gastrokirurgene ved Hammerfest sykehus har en relativt stabil bemanning.

Agledahl og Johansen er hammerfestinger og godt etablert i hjembyen.

Engebretsen, som er vestlending med erfaring fra Lillehammer sykehus, har bistilling ved Norges Arktiske Universitet, Campus Hammerfest, i tillegg til jobben som overlege og gastrokirurg ved Hammerfest sykehus. Trioen har god kommunikasjon.

– Vi trives i hverandres selskap, spiller hverandre gode og diskuterer hvordan vi skal gi den beste behandling til pasientene, forteller Engebretsen.

Erfaringsutveksling

Gastrokirurg-trioen forteller at de har vært på besøk hos Sykehuset Vestfold i Tønsberg for å se hvordan de opererer med robot i forbindelse med tarmkreft.

De har et samarbeid med samtlige sykehus i Helse Nord som opererer tykktarmskreft. I en treårsperiode hadde de en gruppe der de besøkte hverandre i Helse Nord.

– Da hadde vi besøk fra representanter fra de andre sykehusene. Vi var også på besøk i Tromsø, Bodø og Mo i Rana. Vi var med hverandre inn på operasjonsstuene og så på hverandre da vi opererte. Hensikten med det var å standardisere kolonkirurgien, sånn at det skal ikke spille noen rolle hvor pasienten havner. De skal få den samme type kirurgien og behandling uavhengig av sykehus, avslutter gastrokirurgene.

Publisert: 18. mars 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.04.13

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. februar 2026.